

BARTHA SÁNDOR

Állandóság és megújulás **Gondolatok Vass Sándor művészi attitűdjéről**

Kulcsszavak: *Vass Sándor; festészet*

Vass Sándor alkotói praxisa nem szorítható sem műfaji, sem tematikai határok közé. Azok közé a művészek közé tartozik, akik állandó kapcsolatban vannak az aktuális világ történéseivel, annak rezzenéseit felfogva határozzák meg reakciójuk milyenségét és választják meg az épp adekvát kifejezési formát. A folyamatos megújulást eredményező műfaji, tematikai pluralizmusa mellett, azonban alkotásaiból mégis kiszűrhetők azok a karakterisztikumok, amelyek meghatározzák művészi látásmódját.

Alkotói gondolkodását már a kezdetektől fogva két alapvető problematika alakítja: egy mediális és egy tartalmi. Az előbbi a metszet, illetve tágabb értelemben a rajz területének kitágítására vonatkozik. Ez a művész részéről a grafikai szenzibilitás mellett paradox módon egy bizonyos fajta eltávolodást feltételez, helyet teremtve a gondolati, konceptuális megközelítésnek. Ennek a tudatos expanzióknak kézenfekvő példája *Kenyér Vénusz* című alkotása, amelyben Botticelli *Vénuszának* parafrázisát kenyérszeletekre nyomtatta. A kenyérszeletek néhány nap múlva a színek és árnyalatok széles skáláját megjelenítve penészedni kezdtek folyamatos átalakulásra készítve az alkotást. Mindemellett ha figyelembe vesszük a szeletek térbeli kiterjedését, illetve az egyes szeleteknek az egészhez viszonyított permutációs lehetőségeit is kijelenthetjük, hogy a mediális kiindulópontként szereplő metszetgrafika itt legalább két irányba mozdult ki: a folyamatművészet és az installáció irányába.

A felületes megfigyelő számára a pályakezdési munkáktól való nagyobb eltávolodást, sőt törést képviselhetnek azok az installációs munkái, amelyekben eszközként számítógépet, illetve annak valamilyen alkalmazását használja. Legyen szó még a főiskolán készített installációiról, vagy az utóbbi évek *Land-Art-os*, illetve természetművészeti próbálkozásairól, az eltávolodás csak látszólagos. Akár performatív projektről legyen szó, mint a 2010-es koreai projektje, ahol egy földrajzi terület felfedezését a térképre rajzolt figuratív ábra útvonalként való meghatározása jelentette, akár a természettel való szimbiotikus egyensúlyt kereső, fenyőtűskékből alkotott gyergyószárhegyi installációjáról, alkotásainak rejtett rétegeiből ugyanaz az expanziós törekvés sugárzik, amely már a főiskolai évek alatt körvonalazódott.

Visszatérve a *Kenyér Vénusz* című alkotására, konkrétan az itt megjelenített női szépség-ideálnak a penészesedési folyamattal való társítására, rávilágíthatunk

alkotói eljárásának másik összetevőjére: az abszurditásig feszített képi társításokból származó érzéki/gondolati feszültségre. Itt említhetnénk a Vénusz sorozatot teljes terjedelmében, de ide sorolhatóak a gyerek-anatómiai ábrákat magukba építő grafikái is. Azt a tényt, hogy gondolkodásának ez az aspektusa is egy állandóan visszatérő alkotói jellemvonás, többek között a szentendrei alkotótáborban készített legutóbbi alkotása, a Street Art nyelvezetében megfogalmazott grafikája is igazolja. Itt a szimmetriára épülő, grafikaiag letisztult megfogalmazás hamar átcsap egy gondolati síkra, ahol a szemlélő meghökkenítő képi társításokkal szembesülve csapong egy derűs és egy hátborzongató értelmezés között, amíg létrejön a végső kicsengésében mégis csak pozitív jelentés.

Önarckép Csótámmyal